

Vaststelling van Boek I van het nieuwe Burgerlijk Wetboek, met uitzondering van de titels 9, 10 en 12

TWEEDE NOTA VAN WIJZIGINGEN

(Ingezonden 28 februari 1957)

Nr. 8

Artikel I van het ontwerp van wet ondergaat de volgende wijzigingen:

1. Artikel 1.2.1 lid 4 wordt gelezen:

„4. Wijziging van de voornamen kan op verzoek van de betrokken persoon of zijn wettelijke vertegenwoordiger worden gelast door de rechtbank, binnen welker rechtsgebied de geboorteakte in de registers van de burgerlijke stand is opgenomen. De wijziging geschiedt doordat van de last een akte van inschrijving overeenkomstig artikel 1.4.3 wordt opgemaakt.”

2. In artikel 1.2.2 lid 3 wordt in de eerste zin na „stand” ingevoegd: „, in afwachting van de beslissing des Konings waarbij de voornamen en de geslachtsnaam worden vastgesteld.”

De tweede zin van genoemd lid vervalt.

3. In artikel 1.2.2a wordt na „wordt” ingevoegd: „ten aan van een ieder”.

4. Artikel 1.2.3 wordt verplaatst naar het slot van deze titel en vernummerd tot 1.2.6a.

5. Artikel 1.2.4 wordt gelezen:

„Artikel 4. 1. De geslachtsnaam van een persoon kan op zijn verzoek, of op verzoek van zijn wettelijke vertegenwoordiger, door de Koning worden gewijzigd.

2. Hij wiens geslachtsnaam of voornamen niet bekend zijn, kan de Koning verzoeken voor hem een geslachtsnaam of voornamen vast te stellen.

3. Een wijziging of vaststelling van de geslachtsnaam door de Koning heeft geen invloed op de geslachtsnaam van de kinderen van de betrokken persoon, die voor de datum van het besluit meerderjarig zijn geworden.

4. Een wijziging of vaststelling van de geslachtsnaam door de Koning blijft in stand niettegenstaande een latere erkenning of wettiging van de betrokken persoon.

5. Bij algemene maatregel van bestuur worden regelen gesteld betreffende de wijze van indiening en behandeling van verzoeken als in het eerste en het tweede lid bedoeld.”

6. In artikel 1.3.1 lid 2 vervalt vóór het woord „reglementen” het woord „haar”.

7. In artikel 1.4.1 lid 1 wordt het woord „in” vervangen door: „voor”.

In lid 5 vervallen de woorden „van de akten”.

8. Artikel 1.4.2 wordt vervangen door de volgende artikelen, luidende:

„Artikel 2. 1. Een akte van geboorte wordt opgemaakt door de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar het kind is geboren. De akte vermeldt:

- a. de plaats, de dag en zo mogelijk het uur van de geboorte;
- b. de geslachtsnaam, de voornamen, de woonplaats en zo mogelijk het beroep van de moeder;
- c. indien de moeder op het tijdstip van de geboorte van het kind gehuwd is of, op dat tijdstip ongehuwd zijnde, binnen 307 dagen vóór de geboortedag van het kind gehuwd geweest is, de geslachtsnaam, de voornamen, de woon-

plaats en zo mogelijk het beroep van haar echtgenoot of vroegere echtgenoot. Buiten deze gevallen worden de geslachtsnaam, de voornamen, de woonplaats en het beroep van de vader slechts vermeld, indien hij het kind vóór of bij de aangifte der geboorte heeft erkend;

d. de kunne van het kind;

e. de voornamen van het kind.

2. De akte van geboorte van een vondeling wordt opgemaakt door de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar het kind is gevonden. In dit geval vermeldt de akte de vermoedelijke leeftijd van het kind en de geslachtsnaam, hem door de ambtenaar van de burgerlijke stand gegeven, in plaats van de in lid 1 onder a—c bedoelde gegevens. Komen een of meer dezer gegevens na het opmaken van de akte voldoende vast te staan, dan wordt artikel 1.4.11 toegepast.

Artikel 2a. 1. Tot de aangifte van een geboorte zijn bevoegd de vader die tot het kind in familierechtelijke betrekking staat, de moeder, ieder die bij het ter wereld komen van het kind tegenwoordig is geweest, alsmede degene in wiens woning de geboorte heeft plaats gehad, of, indien zulks is geschied in een inrichting tot verpleging of verzorging bestemd, in een gevangenis of in een soortgelijke inrichting, het hoofd of een door hem bij onderhandse akte bijzonderlijk tot het doen van de aangifte aangewezen ondergeschikte. Aangifte later dan de vijfde dag na de geboortedag kan slechts geschieden met machtiging van het openbaar ministerie.

2. Is het kind een vondeling, dan is de vinder tot de aangifte bevoegd.

3. Wanneer een der ouders vóór de zesde dag na de geboortedag aangifte doet, vervalt daardoor de geboorteakte, die op eerdere aangifte van een der overige tot de aangifte bevoegde personen mocht zijn opgemaakt.

4. De ambtenaar is bevoegd te vorderen, dat het kind hem wordt vertoond.

Artikel 2b. 1. Een akte van overlijden wordt opgemaakt door de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar het overlijden heeft plaatsgevonden. Tot de aangifte is bevoegd wie van het overlijden uit eigen wetenschap kennis draagt.

2. De akte vermeldt de geslachtsnaam, de voornamen en de woonplaats van de overledene, alsmede de plaats, de dag en zo mogelijk het uur van het overlijden.

3. Indien een lijk is gevonden en de plaats of de dag van overlijden niet met voldoende nauwkeurigheid kan worden vastgesteld, wordt op schriftelijke aangifte van het openbaar ministerie de akte van overlijden opgemaakt door de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waarin het lijk is gevonden of aan land gebracht.

4. De akte vermeldt in dit geval de geslachtsnaam, de voornamen en zo mogelijk de woonplaats van de overledene, alsmede de plaats, de dag en het uur waarop het lijk is gevonden.

Artikel 2c. 1. Wanneer een kind levensloos ter wereld is gekomen of een pasgeboren kind overleden is voordat aangifte

van de geboorte is geschied, wordt noch een akte van geboorte, noch een akte van overlijden opgemaakt.

2. De ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar het kind is geboren of, indien het een vondeling betreft, waar het kind is gevonden, neemt in het register van overlijden een akte op, die vermeldt dat het kind op het ogenblik der aangifte niet in leven is.

3. De artikelen 1.2.2 en 1.2.2a zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de akte geen voornamen en, indien het een vondeling betreft, ook geen geslachtsnaam vermeldt.

4. Wanneer het kind levend is geboren, kan de rechtbank binnen welker rechtsgebied het kind is geboren, met overeenkomstige toepassing van artikel 1.4.11, aanvulling van de registers met een geboorte- en een overlijdensakte en doorhaling van de ingevolge het tweede lid opgemaakte akte gelasten."

9. Artikel 1.4.3 wordt gelezen:

„Artikel 3. 1. De ambtenaar van de burgerlijke stand maakt akten van inschrijving op van brieven van wettiging, van besluiten betreffende wijziging of vaststelling van namen, en van buiten de burgerlijke stand opgemaakte authentieke akten van erkenning van een onwettig kind, alsmede van in kracht van gewijsde gegane rechterlijke uitspraken die inhouden:

- a. een nietigverklaring van een huwelijk, een echtscheiding, een ontbinding van een huwelijk na scheiding van tafel en bed, of een vernietiging van zulk een ingeschreven uitspraak;
- b. een wijziging van de voornamen, een adoptie, een herroeping van een adoptie, een vernietiging van een erkenning, een gegrondverklaring van een betwisting of inroeping van een staat, of een vernietiging van zulk een ingeschreven uitspraak.

2. De in lid 1 onder a bedoelde akten van inschrijving worden opgenomen in het register, waarin de huwelijksakte is opgenomen, en de andere in lid 1 genoemde akten van inschrijving in het register, waarin de geboorteakte van de betrokken persoon is opgenomen.

3. In het laatstgenoemde register worden eveneens de akten opgenomen, die door de ambtenaar van de burgerlijke stand van een verklaring en van een erkenning als bedoeld in artikel 1.11.1.2 worden opgemaakt. Buiten het geval van artikel 1.11.1.2 is iedere ambtenaar van de burgerlijke stand bevoegd een akte van erkenning op te maken; ook deze wordt in het register van geboorten opgenomen.

4. Van de in het eerste lid genoemde rechterlijke uitspraken, met uitzondering van die welke een echtscheiding of een ontbinding van een huwelijk na scheiding van tafel en bed inhouden, zendt de griffier van het college waarvoor de zaak laatstelijk aanhangig was, een afschrift aan de ambtenaar van de burgerlijke stand, zodra de uitspraak in kracht van gewijsde is gegaan.

5. De notaris die een akte van erkenning van een onwettig kind heeft opgemaakt, zendt onverwijld een afschrift of een uittreksel daarvan aan de ambtenaar van de burgerlijke stand."

10. In artikel 1.4.4 worden de leden 1 en 2 vervangen door een nieuw lid, luidende:

1. Van de in het vorige artikel genoemde akten van de burgerlijke stand wordt melding gemaakt, voor zover het de in lid 1 onder a bedoelde akten betreft, aan de kant of aan de voet van de huwelijksakte, en voor zover het de overige akten betreft, aan de kant of aan de voet van de geboorteakte."

Het derde lid wordt vernummert tot „2."

11. In artikel 1.4.5 lid 2 worden de woorden „akten, die in de registers van de plaats waar iemand is geboren," vervangen door: „alle akten die in een der andere in artikel 1.4.1 genoemde registers".

12. In artikel 1.4.7 onder b worden de woorden „de vloot, het leger of de luchtmacht" vervangen door: „de krijgsmacht". Genoemd artikel onder e wordt gelezen:

„e. al wat verder betreft de taak van de ambtenaar van de burgerlijke stand, de inrichting van de registers, de bevoegdheid en de verplichting tot het doen van aangifte, de aan de ambtenaar over te leggen stukken, het opmaken van de akten, de inhoud daarvan, het plaatsen van kantmeldingen, het raadplegen van de registers en het verstrekken van afschriften en uittreksels, een en ander voor zover de wet daaromtrent geen voorschriften heeft gegeven."

13. Artikel 1.4.8 leden 1 en 2 worden gelezen:

„1. De akte van geboorte bewijst ten aanzien van een ieder, dat op de in de akte vermelde plaats, dag en uur uit de daarin genoemde moeder een kind van de daarin vermelde kunne is geboren of, indien de akte een vondeling betreft, dat op de daarin vermelde plaats, dag en uur een kind van de daarin vermelde kunne is gevonden.

2. De akte van overlijden bewijst ten aanzien van een ieder, dat op de plaats, de dag en het uur, in de akte vermeld, de daarin genoemde persoon is overleden of, indien de akte krachtens artikel 1.4.2b lid 3 is opgemaakt, dat het lijk van de daarin genoemde persoon op de plaats, de dag en het uur, in de akte vermeld, is gevonden."

14. Na artikel 1.4.9 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

„Artikel 9a. 1. Een ieder is bevoegd zich door de ambtenaar die met de bewaring van een register van de burgerlijke stand is belast, een volledig afschrift van een daarin voorkomende akte te doen afgeven. Het omvat mede de kantmeldingen die krachtens wettelijk voorschrift op de akte mochten zijn gesteld.

2. Nochtans geeft de ambtenaar van een geboorteakte, een huwelijksakte of een overlijdensakte slechts een beredeneerd uittreksel af, tenzij uitdrukkelijk om een volledig afschrift is gevraagd.

3. Het beredeneerde uittreksel vermeldt de in de volgende leden genoemde gegevens, zoals deze blijken uit de akte met inachtneming van de daarop krachtens wettelijk voorschrift gestelde kantmeldingen.

4. Het beredeneerde uittreksel van een geboorteakte vermeldt de plaats en datum van geboorte, de geslachtsnaam, de voornamen en de kunne van het kind; indien het een vondeling betreft, vermeldt het de vermoedelijke leeftijd van het kind. Op verlangen van de aanvrager worden bovendien de geslachtsnaam en de voornamen van de moeder en de vader van het kind vermeld; indien het een geadopteerde betreft, worden uitsluitend die der adoptanten vermeld.

5. Het beredeneerde uittreksel van een huwelijksakte vermeldt de gemeente en datum van huwelijksvoltrekking, alsmede de geslachtsnaam en de voornamen van ieder der echtgenoten.

6. Het beredeneerde uittreksel van een overlijdensakte vermeldt de geslachtsnaam, de voornamen en de kunne van de overledene en, zo deze gehuwd was, van zijn echtgenoot, alsmede de gemeente en datum van overlijden of, indien het een akte als bedoeld in artikel 1.4.2b lid 3 betreft, de plaats en datum, waarop zijn lijk is gevonden."

15. In artikel 1.4.11 worden de leden 1 en 2 vervangen door drie nieuwe leden, luidende:

„1. Aanvulling van een register van de burgerlijke stand met een daarin ontbrekende akte, doorhaling van een daarin ten onrechte voorkomende akte, of verbetering van een daarin voorkomende akte die onvolledig is of een misslag bevat, kan op verzoek van belanghebbenden of op vordering van het openbaar ministerie worden gelast door de rechtbank, binnen welker rechtsgebied de akte in de registers van de burgerlijke stand is of had moeten zijn opgenomen.

2. De griffier van het college waarvoor de zaak laatstelijk aanhangig was, zendt een afschrift van de last tot aanvulling, doorhaling of verbetering, zodra deze uitspraak in kracht van gewijsde is gegaan, aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente, in welker registers de akte is of had moeten

zijn opgenomen. Is deze gemeente opgeheven, dan zendt hij het afschrift aan de ambtenaar van de gemeente in wier archieven de registers van de burgerlijke stand van de opgeheven gemeente berusten.

3. De aanvulling, doorhaling of verbetering geschiedt doordat de ambtenaar een akte ter inschrijving van de last in het register opneemt. Van de inschrijving van een last tot doorhaling of verbetering wordt melding gemaakt aan de kant of de voet van de desbetreffende akte."

Het oorspronkelijke lid 3 wordt vernummerd tot „4.”.

16. Artikel 1.5.1.2 wordt gelezen:

„Artikel 2. Een huwelijk mag niet worden aangegaan, wanneer de geestvermogens van een partij zodanig zijn gestoord, dat deze niet in staat is haar wil te bepalen of de betekenis van haar verklaring te begrijpen.”.

17. In artikel 1.5.1.4 lid 1 wordt na „ontbinding” ingevoegd: „of nietigverklaring”, en het woord „vorig” wordt vervangen door: „vorige”.

Lid 2 wordt gelezen:

„2. Het in het voorgaande lid vermelde huwelijksbeletsel bestaat niet:

- a. wanneer de vrouw de leeftijd van 52 jaren heeft bereikt;
- b. wanneer zij na de ontbinding of nietigverklaring van het vorige huwelijk een kind ter wereld heeft gebracht;
- c. wanneer zij een verklaring van een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen deskundige overlegt, dat zij op een tijdstip, later dan dertig dagen na de ontbinding of nietigverklaring van het vorige huwelijk, niet zwanger was.”.

18. Artikel 1.5.1.5 lid 2 wordt gelezen:

„2. Zijn de geestvermogens van een ouder zodanig gestoord, dat hij niet in staat is zijn wil te bepalen of de betekenis van zijn verklaring te begrijpen, dan is zijn toestemming niet vereist.”.

In lid 3 worden de woorden „minderjarig kind dat” vervangen door: „minderjarige die”.

19. In artikel 1.5.1.7 lid 1 worden de woorden „Een meerderjarige die op eigen verzoek of” vervangen door: „Hij die”.

Lid 2 wordt gelezen:

„Voor zover die toestemming niet wordt verkregen, kan zij op verzoek van de onder curatele gestelde door toestemming van de kantonrechter worden vervangen.”.

20. Na artikel 1.5.1.7 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

„Artikel 7a. Hij die wegens een geestelijke stoornis onder curatele staat, mag geen huwelijk aangaan zonder toestemming van de kantonrechter.”.

21. Artikel 1.5.1.8 leden 1 en 2 worden gelezen:

„1. De minderjarige of de onder curatele gestelde, die toestemming van de kantonrechter tot het aangaan van een huwelijk wenst te verkrijgen, wendt zich tot de kantonrechter van zijn woonplaats of, bij gebreke van woonplaats in Nederland, tot die van zijn werkelijk verblijf hier te lande of, bij gebreke ook daarvan, tot de kantonrechter te Amsterdam.

2. De kantonrechter beslist na verhoor of behoorlijke oproeping van hen wier toestemming is vereist, of, in het geval van artikel 1.5.1.7a, van de curator en de toeziende curator; hij is bevoegd ook bloed- en aanverwanten van de verzoeker te horen.”.

In lid 3 worden de woorden „allen wier toestemming tot zijn huwelijk is vereist, en zij” vervangen door: „zij wier oproeping tot verhoor in het vorige lid is voorgeschreven of”.

In lid 4 worden de woorden „het verlof” vervangen door: „de toestemming”.

In lid 5 worden de woorden „verleend verlof” vervangen door: „verleende toestemming”.

22. In artikel 1.5.1.10 lid 1 worden de woorden „, en in de zijlijn voor zover zij zijn broeder en zuster, oom of oudoom en nicht of achternicht, of wel tante of oudtante en neef of achterneef” vervangen door: „of als broeder en zuster”.

In lid 2 vervallen de woorden „of, wanneer de echtgenoot die de zwagerschap deed ontstaan nog in leven is, tussen schoonbroeder en schoonzuster”.

Lid 3 wordt gelezen:

„3. De Koning kan om gewichtige redenen ontheffing van het verbod verlenen aan hen die broeder en zuster door adoptie zijn.”.

23. In artikel 1.5.2.2 lid 2 onder b worden de woorden „de dag, de plaats en het uur” vervangen door: „de dag en de plaats”.

24. In artikel 1.5.2.4 wordt na „nieuwe” ingevoegd: „aan-gifte, gevolgd door”.

25. In artikel 1.5.3.1 wordt na „verenigen” ingevoegd: „om”.

26. In artikel 1.5.3.2 lid 2 vervallen de woorden „op eigen verzoek of op grond van verkwisting of drankmisbruik”.

Aan het slot van genoemd lid worden de woorden „curator, toeziende voogd” vervangen door: „toeziende voogd, curator”.

27. In artikel 1.5.3.3 wordt na „ontbonden” ingevoegd: „of nietig verklaard is”.

28. In artikel 1.5.3.5 lid 1 wordt het woord „huwelijksbeletsel” vervangen door: „der in de artikelen 1—4 en 10—11 van de eerste afdeling van deze titel omschreven huwelijksbeletselen”.

Lid 2 vervalt en het derde lid wordt vernummerd tot „2.”.

29. In artikel 1.5.3.7 worden de woorden „gegane rechterlijke uitspraak” vervangen door: „gegaan vonnis”.

30. In artikel 1.5.3.9 wordt het woord „huwelijksbeletsel” vervangen door: „der in de artikelen 1—4 en 10—11 van de eerste afdeling van deze titel omschreven huwelijksbeletselen”.

31. In artikel 1.5.4.1 onder b wordt na „rechter” ingevoegd: „of Onze Minister van Justitie”; achter het bepaalde onder f wordt de punt vervangen door een puntkomma.

Aan het artikel wordt toegevoegd:

„g. indien een beschikking als bedoeld in artikel 1.5.4.4 of een vrijstelling krachtens artikel 1.5.4.5 is verkregen, ook deze.”.

32. In artikel 1.5.4.3 vervallen de woorden „en d”.

33. In artikel 1.5.4.5 lid 2 wordt het woord „voorschreven” vervangen door: „voorgeschreven”.

De tweede zin van genoemd lid vervalt.

34. In artikel 1.5.4.6 worden de woorden „der woonplaats van een der beide partijen of der gemeente, alwaar ingevolge het derde lid van artikel 1.5.2.3 de afkondiging is geschied” vervangen door: „van een gemeente, waar afkondiging is geschied”.

35. In artikel 1.5.4.7 lid 1 wordt na „zes” ingevoegd: „meerderjarige”.

36. In artikel 1.5.4.9 vervalt het tweede lid en het cijfer „1.” voor het oorspronkelijke eerste lid.

37. In artikel 1.5.4.11 wordt het woord „hun” vervangen door: „de”.

38. In artikel 1.5.5.1 lid 2 wordt het woord „kan” vervangen door: „is eveneens bevoegd”.

39. Artikel 1.5.5.2 lid 1 wordt gelezen:

„1. Op vordering van de ouders, de echtgenoten en het openbaar ministerie kan een huwelijk worden nietig verklaard, wanneer het ten overstaan van een niet bevoegde ambtenaar van de burgerlijke stand of niet in tegenwoordigheid van het vereiste aantal getuigen is voltrokken.”.

40. In artikel 1.5.5.4 onder *a* wordt na „ontbinding” ingevoegd: „of nietigverklaring”.

In genoemd artikel onder *b* vervallen de woorden „wegens verkwesting of drankmisbruik”.

41. Artikel 1.5.5.5 wordt gelezen:

„Artikel 5. De nietigverklaring van een huwelijk uit hoofde van een geestelijke stoornis kan na het ophouden van de stoornis alleen worden gevorderd door de echtgenoot die geestelijk gestoord was. De vordering vervalt door een samenwoning van ten minste zes maanden na het ophouden van de stoornis.”.

42. Artikel 1.5.5.6 wordt gelezen:

„Artikel 6. De nietigverklaring van een huwelijk, dat aangegaan is door iemand die de vereiste leeftijd miste, kan niet worden gevorderd, wanneer deze op de dag der rechtsvordering de vereiste ouderdom heeft, noch wanneer de vrouw die de vereiste leeftijd miste, vóór de dag der rechtsvordering zwanger is geworden.”.

43. Artikel 1.5.5.7 wordt gelezen:

„Artikel 7. 1. Wegens het ontbreken van een vereiste toestemming van een derde kan de nietigverklaring van het huwelijk alleen door die derde of, in het geval van artikel 1.5.1.7a, door de curator of de toeziende curator worden gevorderd. Deze vordering vervalt, wanneer hij die bevoegd is de nietigverklaring te vorderen, het huwelijk uitdrukkelijk of stilzwijgend heeft goedgekeurd, of wanneer drie maanden verlopen zijn nadat hij met de huwelijksvoltrekking bekend is geworden.

2. Hij die bevoegd is de nietigverklaring te vorderen, wordt vermoed met het huwelijk bekend te zijn geworden, wanneer het hier te lande is voltrokken, of wanneer het, buitenslands aangegaan, hier te lande in de registers van de burgerlijke stand is ingeschreven.”.

44. In artikel 1.5.5.9 lid 1 worden de woorden „kracht van gewijsde heeft verkregen” vervangen door: „in kracht van gewijsde is gegaan”.

In lid 2 onder *a* en *c* worden telkens de woorden „de uit het huwelijk geboren” vervangen door: „hun wettige”.

Lid 3 vervalt.